

דברי הימים

ליקוטי דברי תורה על פרשת השבוע

נלקח מספר "שערי חיים" על פרשיות השבוע של מורינו הרה"צ שליט"א

כ"א אדר התשפ"א
שנה ה'

פרשת כי תשא
פרשת פרה

גיליון 373

אין לקרוא גיליון זה בעת התפילה

פיטום הקטורת

מצינו שגדולי ישראל תיקנו לומר פיטום הקטורת בשעת מגפה, וכן תיקן הגאון רבי עקיבא אייגר זצוק"ל בשעת מגפת החוליע וכך כתב גם בערוך השולחן. חז"ל במסכת כריתות גילו לנו את אחד מסודות הקטורת שמסבירים מה הקשר בין הקטורת לטיפול במגיפה: "כל תענית שאין בה מפושעי ישראל אינה תענית, שהרי חלכנה ריחה רע, ומנאה הכתוב עם סממני קטרת".

על מעלתה של הקטורת אומר המדרש: "אמר הקב"ה מכל הקרבנות שאתם מקריבין, אין חביב עלי כקטרת. תדע שכל הקרבנות כולן לצרכיהן של ישראל. כיצד? החטאת היתה באה על החטא, והאשם כן. העולה באה על הרהור הלב. השלמים אינן באין אלא לכפרה, שהן באין על מצות עשה. אבל הקטרת אינה באה לא על החטא ולא על עון ולא על האשם, אלא על השמחה. זה מה שנאמר במשלי (פרק כ"ז ט'): "שמן וקטרת ישמח לב".

בזוהר הקדוש הפליג בשבח אמירת פיטום הקטורת וזו לשונו: אמר רבי שמעון, אי בני הוו ידעין כמה עלאה עובדא דקטורת קמי קודשא בריך הוא, הוו נטלי כל מילה ומליה, והוו סלקין לה עטרה על רישיהו ככתרא דדהבא וכו'.

וזו לשון הרב סגולות ישראל על פרשת הקטורת: א. מבטלת מגפה וחלאים רעים. ב. ינצל משעבוד מלכויות. ג. הברכה מצויה במעשה ידי. ד. ינצל מזינה של גיהנום. ה. מבטלת הקליפות והחיצונים וסורא אחרא. ו. מבטלת הכישופים. ז. מבטלת הרהורים רעים. ח. נוחל שני עולמות עולם הזה והעולם הבא. ט. מסלק הדינים מעליו. י. ימצא חן וחסד בעיני כל רואיו. יא. מסוגלת לעושר.

אחד הריחות הנעימים והטובים ביותר שנודעו בהיסטוריה הוא ריחה של הקטורת שנישא באוויר העיר ירושלים בזמן שבית המקדש היה קיים. עוצמתו של הריח הייתה כ"כ חזקה עד שאפילו: "עזים שביריחו היו מתעטשים מריח הקטורת". ונשי ירושלים לא היו צריכות להתבשם. בתלמוד מסופר בשמו של זקן אחד שהריח את ריח הקטורת באבני המשכן בשילה כ-1000 שנים אחרי חורבנו. המנהג הטבעי שכלה מתקשטת בבשמים לקראת חתונתה היה פשוט מיותר בעיה"ק ירושלים - ריח הקטורת כבר מילא את האוויר.

ומספרים בשם הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל שאמר כי אמירת פרשת הקרבנות קודם תפילת מנחה סגולתה שלא יהא נצרך לדרוש ברופאים, ומכאן יאמר לכל אותם המשתמטים מאמירת הקרבנות בטענה שאין להם זמן ופנאי, כי משך זמן אמירת הקרבנות פחות הרבה מאוד מזמן ההמתנה אצל הרופאים...

כתוב בספר כף החיים: דיכתוב פרשת הקטורת על קלף או גויל בכתב אשורית כספר תורה, ויקרא בו, ויעשה לו סגולה דהקטורת מעשיר, ומובטח לו דלא יופסק פרנסתו, ותמיד יהיה לו פרנסה טובה וכלכלה בריוח ולא בצמצום. ובספר "סדר היום" כתוב שיכתוב אותה בכתביה אשורית על קלף כשר, ויקרא אותה ממנה בבוקר ובערב בכונה גדולה.

אמר רבי פנחס, פעם אחת הייתי מהלך בדרך, פגש בי אליהו הנביא זכור לטוב, אמרתי לו, אמור נא לי איזה דבר המועיל לבריות, אמר לי, בשמים ממעל יש מלאכים הממונים להזכיר עוונותיהם של ישראל לפני כסא הכבוד, אך בעת שמזכירים בני ישראל את הקרבנות אשר צייה ה' את משה ואומרים אותם בכונת הלב, חייבים הממונים להזכירם לטוב, וללמד עליהם זכות. ועוד אמר לו אליהו הנביא שבשעת מגיפה רח"ל, יוצא הכרוז מפי א-ל עליון לכל צבא השמים שאם יתקבצו עם ה' בבתי כנסיות ובתי מדרשות ויאמרו בכונת הלב את פרשת הקטורת תבטל המגיפה מהם, על כן שומה עלינו להתחזק ביתר שאת וביתר עז להקפיד על אמירת הקרבנות והקטורת כדת הראוי ויושפע עלינו שפע רב ממרומים וכל מיני ישועות.

מסופר בזוהר על רב אחא שהלך לכפר טרשא, ובאותו זמן הייתה מגפה בעיר ורב אחא לא ידע על כך, בני העיר אמרו זה לזה - אדם גדול בא לכאן בואו ונבקש ממנו עצה מה לעשות, באו וספרו לרב אחא שיש מגיפה קשה בעיר זה שבעה ימים, אמר להם נלך מיד לבית הכנסת ונערוך תפילה גדולה לפני הקב"ה שיבטל את הגזירה, עוד הם הולכים לביהכ"נ באו לרב אחא ואמרו לו שעוד שני אנשים מתו ועוד שני אנשים נוטים למות, אמר להם רב אחא אין השעה עכשיו מתאימה לעריכת תפילה, דהשעה דוחקת ביותר ויש לעשות דבר שבכוחו לעצור את המוות מיד, יש לבחור ארבעים איש היותר זכאים מבני העיר, ולחלקם עשרה עשרה בכל פינה מפינות העיר, ויאמרו בכונת הלב את פרשת הקטורת ומעשה הקרבנות, מיד באו בני העיר, ועשו כן שלשה פעמים, וכן עשו בבתיהם של החולים, ומיד התבטל המוות והמגיפה מהם ושמעו בת קול שיצאה מהשמים ואמרה לגזרות הרעות היעצרו למעלה שהרי דין שמים לא שורה כאן כיון שהם יודעים לבטל אותו.

אמנם אנו רואים את האור שבקצה המנהרה, ותרופות למזור הומצאו חיש מהר נגד מגיפת הקורונה, אך עלינו לזכור ולהתמיד באמירת פיטום הקטורת בכונה, בכל עת ועונה, גם בזמנים טובים כדי לבקש על העתיד ולהיות מוגן מכל מיני מחלות וחלאים.

הנני מכיר יהודי יקר שחיפש דרך לפרנס את משפחתו, אך בכל פעם מצא עבודה קטנה שבקושי הספיקה לו לפרנס את עצמו. לפני מספר שנים הוא שמע על גודל מעלת אמירת פיטום הקטורת בכונה, שלוש פעמים ביום, וקיבל על עצמו להקפיד בזה יתרה. מן אותו יום הוא ראה ברכה והצלחה ועדיין מצליח מאוד בדרכיו ועסקיו.

זמני השבת

- 5:32 הדלקת הנרות:
- 5:47 מנחה וקבלת שבת:
- 9:45 פירות טיש:
- 5:22 עלות השחר:
- 6:34 נץ החמה:
- 8:00 דף היומי:
- 9:00 שחרית:
- 9:23 - 8:47 סופ"ז ק"ש:
- 12:12 הצות:
- 12:45 מנחה גדולה:
- 5:35 מנחה וסעודה ג':
- 6:40 מוצאי שב"ק:
- 7:03 מוצאי שב"ק - ר"ת:
- 7:45 אבות ובנים:
- 8:20 דף היומי מוצש"ק:

זיכוי הרבים

רכשו לכם זכות הפצת הגליון 'דברי חיים' להצלחה ולסיד"ש בכל הענינים או להנצחת קרוביכם.

kehiladivreichaim@gmail.com

נדבת

הדפסת הגיליון והפצתו

לעי"נ

האשה החשובה

והכבודה מרת יהודית

חנה מקסוול ע"ה בת

הר"ר שלמה וויט זצ"ל

נלב"ע כ"ז ניסן התשנ"ב

כִּי תִשָּׂא אֶת רֵאשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל:

הזהב וזרקו אותם באש והיו מוכנים ליתן הרבה כסף עבור עגל הזהב, אמר לו הקב"ה אם יש לכם ממון הרבה לזרוק באש עבור העגל ושם לא השתמט בתירוצים שונים, א"כ גם כאן אתם יכולים ליתן כסף למשכן ה', וזה מוסר השכל להרבה אנשים שאינם נותנים צדקה כדבעי או אינם משלמים שכר לימוד ויש להם תירוצים, אמנם בשעה שצריכים לדברים של שטות והבל יש להם כסף מספיק, והאדם צריך להתבונן הרבה שלא ינהוג בעצמו סתירה בזה.

זֶה יִתְּנוּ:

פרש"י הראה לו מטבע של אש ויש להבין מה הכונה בזה, ולהלן בפרשה איתא וקראתי בשם ה' פניך פרש"י שהקב"ה התעטף בטלית והראה למשה סדר י"ג מידות של רחמים, ונראה הכונה על פי יסוד גדול המבואר בירושלמי פרק א' דר"ה הלכה ג' עה"פ ושמו את משמרתו אני ה' שהקב"ה גוזר גזירה ומקיימה תחילה, וכן מצוה להצדק מלפני מו"ל שהקב"ה מקיים כל התורה שנאמר מגיד דבריו ליעקב [ע"י מדרש שמות רבה ריש פרשת משפטים], ומצינו בב"ר י"א שהקב"ה שומר שבת עיי"ש כל הענין ועוד, וכן מצינו בריש ברכות שהקב"ה מניח תפילין ושהקב"ה מתפלל, וע"י תענית כ"ג שהקב"ה מקים גזירות חז"ל שנאמר ותגזר אומר ויקם לך, והכונה מבואר בזרע קודש פרשת ויגש שבכא"א מישראל יש חלק א' ממעל וכל המצות נתיקיים בפנימיותו של ישראל וזה מעורר האדם, ולכן כופין אותו עד שיאמר רוצה אני מצוה צממ"ס שבפנימיותו רוצה האדם, וצנני נשכר מצוה שזה הפי' אשר קדשנו "במצותיו" דהיינו מה שעושה הקב"ה, וזה הביאור שהקב"ה מתעטף בטלית ומתפלל, וע"י צנפ"ס החיים שער ג' פרק ה' שהתואר הקדוש ברוך הוא שבעצם קדוש הוא נבדל מן הבריאה אבל ברוך הוא שנתצל מקדושתו מלשון בריכה, וזה כח עליון שנשפע לכא"א ועל זה אנו מתפללים ויהי נועם ה' אלקינו שנגיש בשעת עשיית המצות החלק אלקי ממעל ובפנימיות שבכא"א מישראל בשעת קיום המצוה.

וכ' צח"ס בדרושים ואגדות [לונדון] שזה ענין מטבע של אש לפקודיהם מלשון חסרון כמש"כ ולא נפקד ממנו איש, שבעת החורבן נצטרך לכה הפנימי וההשפעה שבא מן השמים לאדם, וכמבואר בתוס' סוף מנחות שזה כונת התפילה ואשי ישראל ותפלתם שמיכאל מקריב קרבנות אפילו בזמננו.

צעזות ישראל פרשת בלק הביא דברי הקדושת לוי עה"פ אל אלה תשכחנה ואנכי לא אשכחך שזה גדלות כלל ישראל אע"פ שהיו במצרים ולכן עשו את העגל וזה היה הלימוד זכות עליהם מכל מקום אמרו נעשה ונשמע, והרבי ר' יונתן אמר שלכך הוזכר יציאת מצרים כמה פעמים בבקשת משה על חטא העגל שכונתו היתה הלא היו כמעט במ"ס שערי טומאה ולכן הוצרך להוציאם במהירות א"כ אין טענה עליהם

זה יתנו הראה לו מטבע של אש אולי י"ל לפי מה שצמח"א צדקה"ט סימן נ"א בשם הדרכי משה דיש לומר פסוקי דזמרה כמי שמנה מעות, וההתייחסות למעות י"ל שזה המטבע של אש, כופר נפש זה תפילה כמש"כ ואשפוך את נפשי לפני ה', י"ל כי תשא את ראש כשתרצה לידע מנינם ויש להבין האם משה היה רוצה לדעת מנינם הלא יש ציווי ה' מתי למנות, אלא במשה דאג על ישראל שיהיה תמיד עולים ממדרגה למדרגה, ועל זה נתן להם עצה זו, להתפלל ולבקש על התקרבות לה' ישמח לב מבקשי ה'.

מחצית השקל:

כתב צספה"ק שבמילת "מחצית" יש אות צ' באמצע המורה על צדקה, והאותיות הקרובים לצ' הם ח' וי' והרחוקים מהם הם האותיות מ' ת', להורות שהצדקה תציל ממות ומביא חיים להנותן, וכן מבואר בספה"ק על הפסוק הנה עין ה' אל יראיו למיחלים לחסדו להציל ממות נפשם וגו', דאות הע' כשנותנים אותו בתוך מוות נעשה מעות.

קח לך סמים נטף ושהולת והלבונה סמים:

מבואר בכריתות דף ו' שהחלבונה ריחה רע, ואעפ"כ מצטרפים אותו להקטורת להורות שכל תענית שאין עמה מפושעי ישראל אינה תענית, ומשום כך קודם כל נדרי אנו אומרים על דעת המקום וכו' אנו מתירין להתפלל עם העבריינים

המפרשים לייקו למה כתיב בלשון יחיד, דהול"ל את "ראשי" בני ישראל, ועוד יש להבין הענין לאיזה צורך היו מונין את בני". וי"ל דמבואר במדרש דמשה רבינו אמר להקב"ה במה תרום קרנם של ישראל אל הקב"ה בכי תשא את, הכונה הוא שלאחר חטא העגל היו בני ישראל בשברון לב על החטא הנורא שעשו, ושאלו את כתרם שקיבלו במתן תורה, והיה משה רבינו רוצה לחזקם ולעודדם שימשיכו את עבודת השם בשמחה ובטוב לבב, לכן שאל במה תרום קרנם של ישראל, איך אפשר לחזקם לאחר המעשה הנורא של חטא העגל, והשיב ע"י כי תשא את דהיינו למנות אותם, כי דבר שמונין מראה על חשיבות הדבר, ודבר שבמנין אפילו באלף לא בטל, והטעם שזה מראה שכל יחיד חשוב מצד עצמו שבלעדו לא היה מגיע למנין השלם, ובשמים מסתכלים על פעולותיו ומחשיבים מעשיו בין במעשים טובים הוא מעורר נחת רוח למעלה וח"ו להיפוך גורם צער לשכינה, ואל יפטור אדם עצמו באמרו עבודתי לא מעלה ולא מוריד, ולכן כתיב כי תשא את ראש בלשון יחיד, דהמנין היה להראות החשיבות של כל יחיד המכריע את העולם כמבואר בסופ"ק דקידושין לעולם יחשוב כאילו העולם חציו זכאי וחציו חייב ומכריע את כל העולם כולו, וזה נתן חיזוק לבני ישראל לאחר חטא העגל.

אמנם התחייבו להביא מחצית השקל דוקא, כי אל יחשוב האדם שהיות ומחשיבים עבודת היחיד אזי אינו צריך להשתתף עם הציבור בפעולותיהם, זה אינו שאף שעבודת היחיד חשוב אבל הדרך להיות עובד ה' הוא דוקא עם הציבור, ואם יעשה כל דבר בעצמו ישאר מחצית ולא ישיג החשיבות של עבודת היחיד.

ונתנו איש כופר נפשו לה':

צספר אפריון לייק מהו הלשון כופר נפשו, הול"ל ונתנו איש כופר, וכתב לפי מאמחו"ל [שבת דף פ"ח:] שבהר סיני כפה עליהם הר כניגית, והקשה תוס' למה הוצרכו לזה הלא אמרו נעשה ונשמע, ות"י דהכפיה היה על תורה שבע"פ, ונעשה ונשמע היה רק על תורה שבכתב, ובגמ' שם מבואר דיש לישראל טענת אונס בקיום התורה שנכפה עליהם, ולדברי תוס' טענת אונס הוא דוקא על תורה שבע"פ ולא על תורה שבכתב, נמצא דעל חטא העגל אין טענת אונס, דעשיית העגל זה נגד תורה שבכתב לא יהיה לך ששמעו מהקב"ה בעצמו, וזה הביאור ונתנו איש כופר על חטא העגל, וא"ת הלא יש טענת אונס כנ"ל, על זה התשובה "נפשו" פי' רצון מלשון אם יש את נפשכם, הלא תורה שבכתב שקיבלו ברצון, ממילא צריכים להביא כפרה על החלק שקיבלו ברצון בלי כפיה.

זֶה יִתְּנוּ:

פרש"י נתקשה משה והראו לו כמין מטבע של אש, פי' הרה"ק מקובצין זל"ל דמשה התקשה איך יכול מחצית השקל לכפר על חטא גדול, והראה לו הקב"ה מטבע של אש, כי אין העיקר כפרה על הסכום שנותן כי אי אפשר לכפר על חטא אפילו אם יתן כל ממונו, כי דברים גשמיים אינם שווין כלום נגד ענין רוחני, אלא הכפרה הוא האש ההתלהבות שיש בשעת עשיית המצוה ובפרט בעניני צדקה שהיצר הרע של קמצנות מתגבר, ואם מתגבר על זה ונותן בחמימות אזי הוא כפרה על החטא.

יודוע שיש ד' יסודות באדם, אש עפר רוח ומים, וכל אחד פועל איזה מידה, ומידת האש הוא כח התאוה, ומה שיש לאדם חמדת ממון הוא מכח האש, ולכן אם מוותר על חמדת הממון שלו ונותן לאחרים זהו מטבע של אש, וזהו עיקר הכפרה וכח של צדקה תציל ממות, כי דמים תרתי משמע, וע"י נתינת הצדקה במס"נ ומוותר של הדמים שלו, אז זה כפרה על הדמים דהיינו הבריאות.

באופן אחר רחמי צספר כרס הצדי שלכאורה קשה למה נתקשה משה על המטבע של מחצית השקל ולא נתקשה על שאר מצות איך לעשותן כמו תפילין או ציצית, ות"י שדרך בני אדם להשתמט בעת מבקשים מהם ממון רב לצדקה, וכל שכן בשעה שהפרנסה קשה יש נימוקים שלא ליתן, וכן ישראל במדבר בארץ לא זרועה היה להם הרבה תירוצים שלא ליתן, ונתקשה משה איך יבקש מכל אחד ליתן צדקה, הראה לו הקב"ה מטבע של אש, בשעה שבני ישראל עשו העגל פרקו כולם נזמי

כמבואר בשו"ע סי' תרי"ז, ולכאורה יש להבין למה צריך להיות דביחוד עם תפילותינו יהיה דוקא מפושעי ישראל, ושמעתי מכ"ק הרה"צ האלמו"ר מנצבונז ז"ל שפי' בשם ג"א שידוע שאם רוצים לעשות אש צריך ליקח עצים יבשים ואם יקח עצים לחים לא יועיל רק יעשה עשן, אבל אם יש לו הרבה עצים יבשים ומניח בתוכו עץ א' לח, אזי גם הוא ישרף במהרה ביחד עם העצים יבשים, וזה מה שאמרו חז"ל שיש להתפלל כ"כ בחמימות עד שגם הפושעי ישראל שבדרך כלל אין תפילתו כלום, אבל גם הוא יתלהב ביחד עם הציבור, אבל עם הציבור אינם מתפללים כראוי אזי היו כולם כעצים לחים שאינו מדליק את העץ היותר לח.

ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם ברית עולם:

וקשה הלא בודאי כל המצוות שבתורה ניתנו לקיימם לדורות הבאים, ולמה בשמירת שבת הוצרך לכתוב לדורותם ברית עולם, וכתב בספר אמרי ספר דאמרו חז"ל אילמלא שבת לא נתקיימו שמים וארץ דכתיב הכא ברית עולם וכתב התם אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, ומבואר באור החיים הקדוש פרשה זו שבאמת הקב"ה ברא העולם רק לששת ימים כמש"כ כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ, ובכל שבת ושבת כיון שהגיע סוף השבוע צריך העולם להיחבר, ורק בזכות שמירת שבת העולם נתקיים לעוד ששת ימים, וזה מש"כ חז"ל כל האומר ויכולו נעשה שותף להקב"ה במעשי בראשית, כי השומרי שבת הם המקיימי העולם, וזה ושמרו בני ישראל את השבת ועי"ז יוכלו לעשות השבת לדורותם שישראל העולם לדורות הבאים.

כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו:

יש לדייק למה אמרו אשר העלנו ואיזה נפק"מ יש לנו בזה, וכתב בספר נחל חינוך שא' מהטעמים שיצאו ממצרים קודם הזמן הוא כי עבדו בלילות שאינו זמן עבודה וממילא הושלם ימי השעבוד, וידוע הטעם למה עשו העגל שטעו בעליות משה למרום, דהוא אמר להם לטוף ארבעים יום אני בא, וסברו שהיום שעלה הוא מן המנין, והוא אמר להם ארבעים יום כונתו היתה לארבעים יום שלמים דהיינו יום וליל עמו, וא"כ התחילו הימים דוקא היום לאחר שעלה, אמנם הם תפסו למשה בטענת ממנו"פ, אי חשוב לילה לחוד כי הוא זמן עבודה ומטעם זה הוציא אותנו ממצרים קודם הזמן כי עבדנו בלילה, א"כ למה אמר שיום ולילן עמו הרי הלילה יש לו חשיבות מצד עצמו, וא"כ יש להתחיל הארבעים יום מיד כשעלה דהיינו מתחילת הלילה ולא מתחילת יום הבא, ואי סבר דלילה הולך אחר היום כי אינו חשוב זמן עבודה, א"כ למה הוציאנו ממצרים קודם הזמן, לכן הזכירו כאן ענין יציאת מצרים.

משה רבינו אמר לאהרן הכהן "מה עשה לך העם הזה כי הבאת עליו חטאה גדולה" ואהרן השיב "אל יחר אף אדוני אתה ידעת את העם כי ברע הוא", לכאורה אהרן לא השיב לשאלת משה, אלא ביאור הדבר הוא בהקדם מעשה בגדול א' שבאו אליו חברת משכילים ואמרו אליו שרוצים מכתב המלצה ממנו שרוצים לייסד בית חולים בתכלית הכשרות, אמנם הוא לא רצה באמרו כי זה דבר נכון צריך הדבר לבוא מחשובי העדה ת"ח ויר"ש, אבל מרשעים יצא רשע, וכך הוי שייסדו בית חולים וסוכ"ס אכלו שם יהודים טריפות ממש, וביאר אז הפסוק בתהילים [ק"ט] "זדים הליצוני עד מאוד מתורתך לא נסיתי, זלעפה אחזתני מרשעים עוזבי תורתך", כי יש שני מיני פושעים יש הבאים בכונה בתחילה לעקור התורה, מהם קל להיזהר ויוצאים מיד במלחמת מצוה נגדן, אמנם יש פושעים הבאים במסוה ורוצים לתקן דברים שלכאורה הם תיקון הרבים וכאילו כל כונתם רק לש"ש, ומכניסים בדרך זו דברים זרים בתורת ה', וזה מה שאמר דוד זדים הליצוני עד מאוד אמנם כיון שראיתי שהם זדים מיד, מתורתך לא נסיתי, אבל זלעפה אחזתני דהיינו יש לי פחד מרשעים הרוצים לעזוב [מלשון עזוב תעזוב עמו] את התורה ובאים במסוה כאילו כונתם להרבות תורה, מהם צריכים להתרחק כמטחוי קשת, כי ההמון עם אינם מבינים להבחין בין קודש לחול, כי אם אין דעת הבדלה מנין, לזה אמר דוד שאוחז לו

פחד כשרואה רשעים כאלו, כמו כן בחטא העגל כשאהרן ראה את הערב רב כמש"כ ויקהל העם על אהרן, ובאו לכאורה בטענה נכונה כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו וצריכים מנהיג, היה אהרן צריך לראות מי הם הבאים, ואם הם הערב רב צריכים להתרחק מהם, וזה מה שאמר משה לו מה עשה לך "העם הזה" הלא היית צריך לראות ולהבין שהערב רב באים לך בתיקונים זה סימן רע, לכן השיב אתה ידעת את העם כי ברע הוא, כי משה רבינו היה מכיר ומבחין בין טוב לרע, אבל אהרן ברוב צדקתו באהבת שלום נכשל [מן השמים בכונה להורות תשובה לרבים], ולא הבחין בזה, וזה מוסר השכל גדול להיזהר מאותן הרוצים לתקן אותנו בדברים שלכאורה נראה כתקנה טובה, אמנם הדעת תורה מבחין "בעוזבי תורה" [תרת משמע] הללו, ויש להתרחק מהם ומהמונם.

אנא חטא העם הזה חטאה גדולה:

לכאורה קשה משה רבינו שהיה סגור של כלל ישראל והפך בזכותם היה צריך למעט החטא ולא לומר שאדרבה עשו חטאה גדולה, ושמעתי מכ"ק האלמו"ר מוהר"ר יעקב מפשעווארסק ז"ל לומר עפי"ד הגמ' ריש ע"ז לא היו ישראל ראויים לעשות חטא העגל אלא להורות תשובה לציבור, וזה מה שאמר משה הלא עשו חטאה גדולה אשר לא היו ראויים לעשות כן מיד אחר מעמד הר סיני, כי בדרך כלל מתחילין בחטא קטן ואח"כ עבירה גוררת עבירה, וכיון שעשו חטאה גדולה זה סימן שנלקח מהם הבחירה, ורק להורות תשובה לרבים נעשה חטא העגל, לכן ביקש כפרה, ומהאלמו"ר מהר"א מפשעווארסק ז"ל שמעתי ראייה נכונה להנ"ל מהא דמבואר בזה"ק ובכתבי האריז"ל שהנזהר ממשוהו חמץ בפסח מובטח לו שלא יחטא כל השנה, והנה בני ישראל בשנה שיצאו ממצרים בודאי לא נכשלו בחמץ כי התורה מעיד עליהם בפרשת בא שאכלו עוגות מצות כי לא חמץ ואין לך עדות יותר טוב מהתורה"ק בעצמו, ולפי דברי הזוהר הקדוש איך חטאו אח"כ בחטא העגל הלא נזהרו ממשוהו חמץ, וע"כ שלא היו ראויים לאותו חטא מחמת ההבטחה הנ"ל, ורק כדי להורות תשובה לרבים נעשה כן.

עו"ל משל לקטן שמשחק במקום סכנה אזי האב מעניש אותו ומתורה אותו שלא יעשה עוד, אבל אם הקטן הזיק את עצמו באופן קשה אזי אין זמן להענישו אלא מזורים ליקח אותו לרופא לרפאותו, כמו כן כאן חטאו חטאה גדולה ואין זמן להענישן אלא לפעול עבורם.

אלהי מסיכה לא תעשה לך את חג המצות תשמור:

ענין הסמיכות ז"ל כתב בספר שאלות יעקב כי מבואר במגילה למה נתחייבו ישראל כליה ח"ו מפני שהשתחוו לצלם, ומשום זה היה מרדכי צריך לגזור תענית בפסח כדכתיב ויעקב מרדכי, לכן הזהיר התורה שלר יעבדו ע"ז וממילא לא יצטרכו לעבור ויכולו לשמור חג הפסח כדבעי.

ענין מחצית השקל לכפר על חטא העגל, יש להבין למה ציוה להביא דוקא מטבע שיקנו מזה עבור המשכן הלא היו יכולים להביא מיד הזהב כסף ונחושת תכלת וארגמן וכו', ועוד קשה למה היה צריך למנות אותם דוקא, ונמלך מנזל שלאחר חטא העגל אמר משה להקב"ה במה תרום קרנם של ישראל א"ל בכי תשא את, וכתב הגר"ח מוולוז'ין ז"ל הכונה בזה כי צדקה מציל ממות לחיים, לכן אחר חטא העגל שנידונו במיתה הוצרכו לקיים מצות צדקה, אמנם במדבר לא היו עניים כי היה להם המן ובתורה כתיב שמלתם לא בלתה מעליהם ולא חסר להם כלום, לכן ציוה להקב"ה למנות בני ישראל ע"י מטבע כדי שלא יהיה בהם נגף בפקוד אותם, נמצא מי שאין לו מטבע יהיה ח"ו בנגף, ובודאי היו הרבה אנשים שאף שהיה להם לאכול וללבוש אבל לא היה עמם מטבעות של כסף, ממילא עשו אחרים עמהם חסד ונתנו להם המטבע כדי שיהיו יכולים ליתן מחצית השקל ולא יהיו בכלל הנגף, נמצא שע"י הציוו למנות במטבע דוקא היה אפשריות לקיים מצות צדקה במדבר א' לחבירו, ובזכות שעזרו לאחרים ליתן להם מטבע להצילם ממות לחיים שלא יהיה בהם נגף, זכו הם להינצל מעונש של חטא העגל, וזה מה ששאל משה במה תרום קרנם של ישראל במדבר כי לכאורה קשה להם לקיים

לע"נ

הרה"ח ר' דוד אליהו בן הרה"ח ר' יוסף חיים גרינוואלד זצ"ל

לע"נ

הרה"ח ר' בנימין ביינש בן הרה"ח ר' ישראל חזנוביץ זצ"ל

דודי בליל שבת שמבטל הדינין כמו שאומרים וכל דינין מתעברין, וכל הדברים שהוזכרו קודם חטא העגל בבחי' רפואה קודם למכה מזולת צחכמת התורה מהגרס'ק ז"ל למד הקב"ה עם משה לאחר שעשו את העגל קודם ירידתו מן הר דהיינו בליל שבת וא"ש ענין אמירת לכה דודי בליל שבת.

בחטא העגל כ' שמשא אמך אולי אכפרה בעד חטאותיכם, אשים כופר וקנוח וסתימה לנגד חטאתיכם להבדיל ביניכם ובין החטא, וצריך ביאור באריכת הלשון של רש"י ומה כונתו, ונראה עפמ"כ צספ"ק ששורש ישראל אין לו שייכות לחטא ובעצם הפנימיות שלהם רק חלק א' ממעל כולו קדושה, והכל רק בקליפה, וזה כונת רש"י שהחטא לא ישפיע על פנימיות בני ישראל, שיהיה הבדל בין ישראל לחטא, כי כל חטא גורם ריחוק מהקב"ה, ולכן אמרו חז"ל כל השומר שבת כהלכתו אפילו עו"ש כדור אנוש מוחלים לו ופירשו המפרשים לא על החטא עצמו אלא על הריחוק, וי"ג מידות של רחמים הביא התקרות מן הוא אף אתה, ולכן ע"י ואנוהו התחיל מלאכת המשכן ואבני ליה בית מקדשא.

מצות צדקה שכל אחד יש לו כל הצטרכותו, לזה השיב בכי תשא את דהיינו עצה הנ"ל, בזה יהיה להם כפרה להינצל ממות לחיים, נמצא דלפעמים עושים חסד עם א' אף שיש לו הצטרכותו, אבל בדבר א' הצריך לו הרבה מחזקים אותו, זה ג"כ צדקה גדולה

ק"ש ה' הציא עה"פ אלהי מסיכה שמיכה היה מי שעשה את העגל, ומבואר בחז"ל שמיכה נתמערך באבן, ומצינו בחז"ל שתינוקות אלו באו לידי תחיה והם אמרו זה קלי ואנוהו, ואיך יתכן שהוא עשה את העגל, וצ"ל כמבואר בקדושת לוי ועוד ספה"ק שחטא העגל היתה ירידה צורך עליה כמבואר בע"ז ד: להורות תשובה לרבים ועי' רש"י שם גזירת המלך וכו' ויצר אותו בחרט שאהרן הכהן השפיע כח החרטה בישראל, ואדרבה עי"ז נעשה המשכן עדיין חביבותא גבן. אמנם מה שמבואר בזה"ק פרשת בשלח לענין ליבנת הספיר שהיה בן רחל בת שתלח מבני אפרים שעליו נאמר הבן יקיר לי אפרים, שאצל הלכנה לא היה תערומות אבל במיכה היה תערומות כמבואר במדרש שאמר למה הרעותה, לכן נולד ענין רע של חטא העגל.

י"א סממני קטורת לבטל הקליפות כמו הי"א אמירת לכה

עניני פרשת פרה

במגילה כ"ט אמרו שבאמת היו צריכים להקדים פרשת החודש דקאי על הקרבן פסח, ואח"כ פרשת פרה שצריכים שבעת ימים קודם ההקדמה, אלא הקדימו פרשת פרה מפני "שיש בה טהרתן של ישראל", י"ל הענין כי אמרו חז"ל בכלים [ב' א'] שבירתן זו היא טהרתן, על ידי שבירת הלב זוכה ללב טהור, שיחשוב בעיניו שהוא אינו כלום ולא עשה מאומה, ועי"ז לב טהור ברא לי אלקים ורוח נכון חדש בקרבי היינו ההתחדשות של חודש ניסן הבעל"ט, וכתב צספ"ר זית אהן וזה לשונו "צריך להאמין שכשם שנטהרים באפר הפרה ממש להקרב הפסח ממש, כמו כן נטהרין בזמן הזה בקריאת פרשת פרה, כל אחד ואחד לפי מדרגתו להארת הפסח, ולקדושת כל אחד ואחד לפי בחינתו בקדושה".

ועל ידי הקריאה מעוררים הטהרה בנפש, כמבואר במנחות דף ק"י כל העוסק וכו' ונעצות יסלאל כתב דלכך כפל התורה שני פעמים לאמור בפרשה לומר שיהיה אמירה יתירה בפרשת פרה לעורר ענין הנ"ל.

המגן אזכרס באו"ח סימן תרפ"ה כתב ש"א פרשת פרה מדאורייתא, וצ"ע היכא מוכח בפסוק שיש חיוב לקרות הפרשה, וכו' בשיר מעין דכ' זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמור דבר אל בני ישראל, לא מצינו לשון כזו בכל התורה, אלא בא הכתוב להשמיע "זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמור" דהינו לקרוא הפרשה ורמז מאן להך שיטה דהוי מדאורייתא.

מה שקבעו פרשת פרה לאחר מחיית עמלק כי בשעה שמתאבקים עם כוחות הטומאה הגם שמנצחו ומכניעו מ"מ עכ"ז נדבק איזה שמץ, ולזה צריכים לטהר בפרשת פרה.

הפרה אדומה היה מטהר אפילו מטומאת מת הטומאה היותר חמורה, רשעים בחייהם נקראו מתים, כ"א יש בתוכו חלק הרשע שצריך לעקור, וזהו ענין קריאת פרשת פרה.

צספ"ר תורת אמת כתב ששבת פרשת פרה מסוגל לרפואות, כי פרה אותיות רפה, כי רפואת הנפש מביא רפואת הגוף.

בפייט אומרים לטהר טמאים וכו' באומר קדוש, דהיינו מי שרוצה לטהר א"ע מוכרח לקבל עליו שהדיבור שלו יהיה קדוש בלי ניבול פה לשון הרע ורכילות ח"ו, ומהותו של האדם ניכר באופן שהוא מדבר ומאוד יש לזהר בזה.

ברכותינו שלוחה מעמקי ליבנו מעומקא דליבא, קדם מעלת האי גברא יקירא, איש חמודות יקר שבערכין, האי גברא יקירא, מחשובי וותיקי מתפללי בית מדרשנו, כבוד ידידנו ר' **ירוחם וועלטשער** הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בנו החתן המופלג ר' **בן ציון** הי"ו עב"ג בשעטו"מ ובמזל"ט יהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שיזכו לבנות בית נאמן בישראל, ויתברכו בבני הגוני, חיי אריכי ומזוני רוויחי, דורות ישרים ומבורכים עוסקים בתורה ובמצוות בנהורא מעליא. אכ"ר

ברכותינו שלוחה מעמקי ליבנו מעומקא דליבא, קדם מעלת האי גברא יקירא, איש חמודות יקר שבערכין, האי גברא יקירא, מחשובי וותיקי מתפללי בית מדרשנו, כבוד ידידנו ר' **בנימין רוזנבוים** הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהיכנס בנו בכורו החתן כמר **אשר** ני"ו לעול תורה ומצוות בשעטו"מ ובמזל"ט יהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שיזכו לראות רב נחת דקדושה מיוצ"ח, ויתברכו בבני הגוני, חיי אריכי ומזוני רוויחי, דורות ישרים ומבורכים עוסקים בתורה ובמצוות. אכ"ר

העלייה לתורה בבית מדרשנו בשבת קודש

לע"נ

הרה"ח ר' פינחס בן הרה"ח ר' בנימין ביינוש רוזנבוים זצ"ל

אשר הלך לעולמו לאחר שהזדנך ביסורים קשים וקבלם באהבה בשב"ק פ' טמיני לסדר 'בקרוני אקדש' - נו ניסן תשע"ז

